herpy

SLANGER

Kejserboa

Boa imperator

Boa imperator er en kraftig boa fra Mellemamerika og det nordvestlige Sydamerika, brun til grå med mørke sadelmærker og en hale, der ofte bliver rødlig mod spidsen. Unge dyr klatrer, voksne lever mest på jorden. Den bliver 130-250 cm, er aktiv i skumringen og om natten og lever 20-30 år. Den kræver et stort terrarie, sjældne, små måltider og en holder, der kan tage ansvar i årtier.

Familie: Boidae Engelsk: Central American Boa Tidligere navn: *Boa constrictor imperator* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**130-250 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**20-30 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Halvørken, tørskov og regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**180 × 90 × 90 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-30 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**55-75 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kønsmoden	**18-48 mdr.**
Kuldstørrelse	**10-65 unger**
Drægtighed	**100-120 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er omfattet af CITES liste II og EU's bilag B (forordning 338/97): CITES og EU nævner *Boa constrictor* og Boidae spp., og det dækker arten uanset navn. Indførsel fra lande uden for EU kræver CITES-tilladelse, som udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Arten er ikke blandt de store kvælerslanger, som private ikke må holde i Danmark (BEK nr. 1261 af 17.11.2015). Spørg sælger om dokumentation for dyrets lovlige oprindelse.

Om arten

Boa imperator er en kraftigt bygget, tung slange med et trekantet hoved, lodrette pupiller og et mønster af mørke sadelmærker og ovaler på en brun, grå eller gylden bund. Halen er ofte mørkere, brun til dybt rød. Udseendet varierer meget med lokaliteten: dyr fra Cayos Cochinos ud for Honduras er naturligt lyse med en laksefarvet til orange hale, dyr fra Nicaragua har kompakte, afrundede sadler, og på små øer findes dværgformer.

Voksne dyr er normalt 130-250 cm og vejer omkring 6 kg. Hunnerne er tydeligt større end hannerne, og enkelte dyr når 3,7 m. Arten er en af de mindre i slægten.

B. imperator blev tidligere regnet som en underart af *Boa constrictor*, men DNA viser en egen slægtslinje med 5-7 % forskel, og den er nu en selvstændig art. Den har to underarter, nominatformen og *B. i. sabogae* fra Perleøerne i Panamabugten. Bestanden på den mexicanske Stillehavskyst regnes af de fleste for en separat art, *Boa sigma*. Det videnskabelige artsnavn er latin for kejser eller hersker. I handlen forveksles arten ofte med *B. constrictor*, og mange dyr i fangenskab er blandinger af forskellige lokalformer, så spørg, hvad der faktisk sælges. Der findes mange morfer, fx albino, hypomelanistisk og jungle, men vejledningen handler om arten.

Dyret er roligt og tåler som regel håndtering godt, og det er en af grundene til, at arten er blandt de mest holdte store slanger. Dyr fra Mellemamerika kan hvæse og slå gentagne gange, når de forstyrres, mens dyr fra Sydamerika tæmmes lettere. Arten er en stor, stærk slange, der kræver plads, tid og erfaring.

Udbredelse og levested

Boa imperator lever fra Mexico gennem Mellemamerika til det nordvestlige Sydamerika vest for Andesbjergene. I Mexico findes den bl.a. på Yucatán og i Quintana Roo, Chiapas, Oaxaca, Veracruz, Tamaulipas, San Luis Potosí, Sinaloa, Chihuahua, Michoacán og Guerrero. Mod syd følger den Belize, Guatemala, El Salvador, Honduras, Nicaragua, Costa Rica og Panama, og den findes i Colombia og Ecuador. Underarten *B. i. sabogae* lever på Perleøerne i Panamabugten, og der er lokale bestande på mindre øer i Det Caribiske Hav, bl.a. San Andrés, Corn Islands og Cayos Cochinos.

Hvor *B. imperator* og *Boa sigma* mødes på Mexicos Stillehavskyst, især i Oaxaca, er grænsen uafklaret.

> **Oprindelig udbredelse:** Mexico, Belize, Guatemala, El Salvador, Honduras, Nicaragua, Costa Rica, Panama, Colombia og Ecuador.

LEVESTED

Arten lever i et bredt udsnit af levesteder, fra fugtig tropisk regnskov til tør skov og halvørken. Den foretrækker fugtig skov, hvor der er fugt, varme, dækning og rigeligt med byttedyr, og den findes tit ved floder og vandløb, for den er en dygtig svømmer. Den bruger også gnavergange og hule træer som skjul.

Unge dyr klatrer og jager i træer og buske, mens ældre og tungere dyr overvejende lever på jorden. Arten er skumrings- og nataktiv, men kan sole sig om dagen, når nætterne er kølige. Dyret er en lurejæger, der æder fugle, flagermus og pattedyr som egern, rotter, opossum og aguti samt leguaner. Byttet dræbes ved kvælertag. Føden er uregelmæssig i naturen, og stofskiftet er langsomt.

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 180 × 90 × 90 cm (længde × bredde × højde), og større og højere er klart bedre. Som tommelfingerregel er længden slangens længde, bredden halvdelen og højden halvdelen. Et dyr over 2,4 m kræver mindst 240 × 120 × 120 cm. Terrariet skal være så stort, at slangen kan strække sig helt ud, og at der er plads til en tydelig temperaturgradient. Færdige terrarier over 120 × 60 × 60 cm er dyre og sjældne, så de fleste holdere bygger selv. Brug fugtbestandige materialer: PVC-plade eller imprægneret træ forseglet med dyresikker lak. Melamin går i opløsning i fugten.

En nyfødt unge kan bo i et terrarie af voksenstørrelse, hvis der er mange skjul. Unger kan tredoble længden det første år. Alternativt kan en ventileret plastikkasse bruges som midlertidigt opvækstrum.

Terrariet skal åbnes forfra. Et dyr, der ser en hånd komme ovenfra, opfatter det som et rovdyr. Låget eller døren skal kunne låses. En stor boa slipper ud gennem selv små åbninger, så brug låse og aldrig tape, som kan skade slangen.

Bunden skal være mindst 5 cm dyb, gerne 8-10 cm, så dyret kan grave og bunden holder på fugten. En blanding af 40 % muldjord, 40 % kokosfibre og 20 % legesand er et godt valg, og et lag sphagnum og tørre blade ovenpå øger fugten. Cypresflis og kokosbark kan bruges, men giver risiko for tilstoppet tarm, hvis dyret sluger dem. Undgå rent sand, grus, tæppebund, fyr og ceder.

Indret med kraftige grene, kork og skjul, både på jorden og i højden. Unge dyr klatrer mest. Fjern afføring ugentligt, og skift bunden helt hver 3.-6. måned.

Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Arten skal have en gradient fra kold til varm. Luften ved solpladsen skal være 30-32 °C og den kolde ende 24-26 °C, og hele terrariet bør rumme zoner mellem 24 og 32 °C. Brug mindst to halogenlamper eller infrarøde varmelamper side om side, så hele det sammenrullede dyr opvarmes jævnt, og læg en lys sten eller et stykke træ som solplads. Lamper over net er sikrest. Er de inde i terrariet, skal de have et beskyttende bur. Brug klare eller hvide pærer, ikke farvede.

Varmemåtter og varmekabler kan kun være et supplement og skal altid have termostat. Varmen kommer fra oven i naturen, og dyret bruger som regel kun solpladsen under fordøjelsen.

Slå al varme fra om natten. Temperaturen kan falde til omkring 20 °C uden problemer, og er rummet koldere, skal en lysløs varmekilde med termostat supplere. En årstidsrytme med lidt kortere dage og lidt lavere temperatur om vinteren er nødvendig for avl (se parring).

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 55-75 % og svinge lidt. Kortvarigt over 70 % skader ikke, hvis terrariet får lov at tørre ud, mens vedvarende fugt giver skimmel. Før hudskifte kan 75-85 % hjælpe dyret med at skifte i ét stykke. Måles med et digitalt hygrometer.

Fugten holdes ved at blande vand ind i bunden, ved et stort, tungt vandkar, som dyret kan ligge i, ved sprøjtning og et fugtigt skjul med sphagnum i den kolde ende. Vandkarret skal være så tungt, at det ikke vælter, og skal rengøres og desinficeres, hver gang dyret har lagt afføring i det. Et lavt vandkar er sikrest til unge dyr, som kan drukne i et dybt kar.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er skumrings- og nataktiv, så den har ikke brug for kraftigt lys, men UVB anbefales. Den hører til Ferguson-zone 2: lejlighedsvis solbader. Målet er et UV-indeks på 2-3 ved solpladsen. Et T5 HO-rør på 5-6 % UVB over net skal sidde 25-35 cm over dyret på solpladsen, uden net 35-45 cm. Kontrollér med en UV-måler, og skift røret hver 12. måned, også selv om det lyser.

Tænd lyset omkring 13 timer om sommeren og 11 timer om vinteren. Der må ikke være lys om natten, for dyrets øjne er tilpasset mørke, og lys forstyrrer dag-nat-rytmen.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

B. imperator er en kødæder og skal have hele byttedyr. Unge dyr får mus og små rotter, og voksne dyr får rotter, unge kaniner, marsvin, kyllinger og vagtler. Variation er sund. Brug optøede, frosne byttedyr: de er sikrere end levende, som kan bide og skade slangen. Tilbydes levende, skal byttet fjernes, hvis det ikke er spist efter 15-30 minutter.

Byttets vægt må højst være 10 % af slangens vægt, og det må ikke være tykkere end slangens bredeste sted. Boaer tåler ikke store byttedyr så godt som pytoner, og for stort bytte giver opkast, som kan skade eller dræbe dyret. Efter måltidet skal der højst ses en svag bule.

Fodringshyppighed: - Under 12 måneder: hver 10.-12. dag. - 12-18 måneder: hver 12.-14. dag. - 18-30 måneder: hver 2.-3. uge. - 2,5-3 år: hver 3.-4. uge. - 3-4 år: hver 4.-6. uge. - Over 4 år: hver 4.-8. uge.

Slanke måltider og et langsomt stofskifte er sunde, og for hyppig fodring giver fedme. Rygraden skal være dækket og kroppen rund, men ikke tyk. Vent en uge efter hjemkomsten, før den første fodring, og undgå håndtering i 48 timer efter et måltid. Planteføde kan slangen ikke fordøje. Tilskud er ikke nødvendigt ved hele byttedyr.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

B. imperator er en klog, individuel slange. Mange dyr tåler og kan lide håndtering, men nogle vil helst have fred. Unger og unge dyr er ofte nervøse og kan hvæse og bide, fordi de er på vagt over for rovdyr. Konsekvent, blid håndtering gør dem rolige. Voksne dyr, der ligger sammenrullet med åben, hvæsende mund, vil ikke ud den dag.

Giv et nyt dyr mindst en uge i fred, og vent med håndtering, til det æder regelmæssigt. Start med højst 5 minutter og øg gradvist. Vask hænder før og efter. Tap dyret blidt på hovedet med en papirrulle eller en slangekrog, så det ved, at det er håndtering og ikke føde, og løft det nedefra med den ene hånd under forkroppen og den anden under bagkroppen. Løft aldrig i halen. Dyret slynger sig om armen for at holde balancen, og det er ikke et angreb.

Håndtér ikke dyret, når øjnene er blålige før hudskifte, på fodringsdagen eller inden for 48 timer efter et måltid. Voksne dyr over 2 m håndteres sammen med en anden voksen. Lad aldrig børn være alene med dyret.

Hold dyrene hver for sig. Arten er solitær, og to dyr i samme terrarie kan æde hinanden. Parring er undtagelsen, og dyrene skal skilles efter en periode.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne er tydeligt større end hannerne, men ud over størrelsen kan kønnene ikke skelnes sikkert på udseendet. Kønnet bestemmes med en sonde, som en dyrlæge eller en erfaren opdrætter bør bruge. Dyrene når voksenstørrelsen efter 3-4 år, men vokser langsomt videre hele livet. Hunner bør være omkring 3 år og veje mindst 3,5 kg, før de sættes i avl. Hanner er kønsmodne efter 18 måneder, men bør være mindst 120 cm. Drægtigheden belaster hunnen, så hun skal være i god huld.

PARRING

I naturen parrer arten sig i den tørre sæson, fra april til august, og hannerne kan parre sig med flere hunner. Under parringen afgiver hunnen duftstoffer, og hannerne kan brydes om hende. Hannen lægger halen om hunnens, og parringen kan vare fra få minutter til timer og kan gentages i nogle uger. Hunnen kan gemme sæd i op til et år.

I fangenskab kræver avl en årstidsrytme. Fra juni til oktober holdes luften på 28-29 °C, og i oktober sænkes den til 24-28 °C. Giv dyrene et måltid en uge før, for hannerne æder kun lidt eller slet ikke i den kølige periode. Mindre byttedyr tilbydes hver uge. I terrariet skal en fjerdedel holdes på omkring 31 °C, så hunnen kan modne æggene og fordøje, og det forebygger luftvejsinfektion. Hannerne sættes ind til hunnerne fra sen oktober til marts, og temperaturen hæves gradvist fra marts til maj. Nedkøling giver øget risiko for luftvejsinfektion, så hold øje med dyrene.

ÆGLÆGNING OG KULD

B. imperator føder levende unger. Drægtighedens længde og kuldstørrelsen 10-65 er lånt fra *Boa constrictor*, som arten tidligere blev regnet med til. Ægløsningen ses som en kraftig opsvulmning midt på kroppen, der ligner et stort måltid. To til tre uger senere skifter hunnen hud (det postovulatoriske hudskifte), og drægtigheden regnes fra dette hudskifte og varer omkring 100-120 dage. Ungerne kommer inden for omkring fire måneder efter ægløsningen.

Et kuld er 10-65 unger, typisk omkring 16-25, og nogle kan være dødfødte eller ubefrugtede æg (kaldet slugs). Hunnen får højst ét kuld om året, og i naturen yngler kun omkring halvdelen af hunnerne i et givet år. En hun får typisk tre til fem kuld i løbet af livet i fangenskab.

INKUBATION

Der er ingen æg at ruge, for arten føder levende unger. Under drægtigheden skal hunnen have en tydelig varmegradient med en varm plads, hvor hun kan sole sig, men hun må ikke overophedes. Giv hende også friskt vand og ro. Drægtigheden varer omkring 100-120 dage regnet fra hudskiftet efter ægløsningen. Ungerne fødes i en tynd hinde, som de hurtigt kommer ud af, og er selvstændige fra første dag. Fjern dødfødte unger og ubefrugtede æg. Hunner kan i sjældne tilfælde få unger uden han (parthenogenese); det er påvist i slægten.

OPDRÆT AF UNGER

Nyfødte unger er omkring 38-51 cm og selvstændige fra fødslen. Hold dem først sammen i en ventileret kasse med fugtig bund, skjul og et lavt vandkar. Efter omkring 10 dage skifter de hud første gang, og så skal de flyttes hver til sin kasse eller sit terrarie. Første måltid er en lille mus omkring to uger efter fødslen, derefter en mus hver uge de første måneder. Ungerne skifter hud hver 1.-2. måned i de første år og kan tredoble længden det første år, så de skal flyttes jævnligt til større terrarier.

Sundhed og typiske fejl

De fleste problemer skyldes fejl i opsætningen. Typiske problemer er:

- Opkast ved for store byttedyr, for tidlig håndtering efter et måltid eller for lav temperatur. Opkast belaster dyret og kan være dødeligt.
- Fedme ved for hyppig fodring.
- Mider (*Ophionyssus natricis*) og indvendige parasitter, især hos vildfangede dyr. Brug opdrættede dyr, og sæt nye dyr i karantæne.
- Hudskifteproblemer ved for tør luft: brug et fugtigt skjul.
- Tilstoppet tarm ved bundmateriale, for lav temperatur eller tørke.
- Luftvejsinfektion ved for kold eller fugtig luft: dyret trækker vejret med åben mund eller har snot.

- Skimmel og bakterier ved for vedvarende fugt.

Vej dyret ugentligt og før dagbog over vægt, fodring og hudskifte. Et pludseligt vægttab er ofte det første tegn på sygdom. Krybdyr skjuler sygdom, så opsøg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret ikke spiser, taber sig eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.